

» **Pokello e molaong, pontshong ya dibetsa.**

Na boemo ke bofe mabapi le ho tshwara dintho tse na dibokeng tsa batho bohle?

Ho ya ka Molao wa ho Bokana kapa ho Phutheha, wa 1993, kamoo o fetotsweng ke Molao wa Dibetsa tse Kotsi, wa 2013, ha ho na motho ya dumeletsweng sebokeng kapa pontshong ya boipilaetso jwaloka ha ho hlaloswa ke Molao wa ho Bokana kapa ho Phutheha, wa 1993, ho tshwara:

- » sebetsa sefe kapa sefe se kotsi
- » sethunya
- » ntho efe kapa efe e tshwanang le sethunya le eo ka phoso ho ka nkwang hore ke sethunya.

Ke tlolo ya molao ho tshwara ntho efe kapa efe e jwalo sebokeng kapa phuthehong. Ho tloha Molao ho na le kotlo ya nako e sa feteng dilemo tse tharo tjhankaneng.

E entswe ke:

Karolo ya Bodisa ba Sepolesa bo Bonahalang

Visit the SAPS website for more information:
www.saps.gov.za

**SAPS Emergency Line:
10111**

**SAPS Crime Stop /
Tip Off:
08600 10111**

**Call Centre for Service
Delivery Complaints:
0800333177**

**MOLAO WA
DIBETSA TSE
KOTSI WA**
2013, MOLAO WA BO 15 WA 2013

Molao wa Motheo wa Rephabliki ya Afrika Borwa, 1996, o neha motho e mong le e mong tokelo ya ho lokoloha mefuteng kaofela ya pefo le ho fana ka tiisetso ya hore motho e mong le e mong o na le tokelo ya ho phutheha ka kgotso le ho se tshware dibetsa, ho etsa dipontsho tsa boipilaetso le ho fana ka dikopo tsa bona.

E le hore ho laolwe le ho beha dithibelo tse itseng mabapi le ho tshwara dibetsa tse kotsi, Molao wa Dibetsa tse Kotsi, wa 2013 (Molao wa Nomoro ya 15 wa 2013) o ile wa qala ho kengwa tshehetsong ke Mmuso ho iphaphatha le moelelo wa Molao wa Motheo. Molao wa Dibetsa tse Kotsi, wa 2013 o hlakola Molao wa Dibetsa tse Kotsi o neng o sebetsa Rephablikeng ya Afrika Borwa kamoo o neng o sebetsa kateng pele ho la 27 Mmesa 1994, le Transkei, Venda, Ciskei le Bophuthatswana. Ke Molao o le mong o laolang dibetsa tse kotsi mme o sebetsa ka tsela e tshwanang naheng kaofela ya Repabliki ya Afrika Borwa.

Na sebetsa se kotsi ke eng?

Karolo ya 1 ya Molao wa Dibetsa tse Kotsi, wa 2013 (Molao wa Nomoro ya 15 wa 2013), o hlalosa **dibetsa tse kotsi** tjena:

- » ntho efe kapa efe e seng feela sethunya, e ka bakang ho shwa ha motho kapa

e ka bakang temalo e mpe mmeleng wa motho, haeba e ne e sebediswa ka morero o seng molaong.

Na dithibelo ke dife mabapi le ho tshwara (di)sebetsa se kotsi ho ya ka Molao ona?

Karolo ya 3 (1) ya Molao e re:

- » motho ofe kapa ofe ya tshwareng sebetsa sefe kapa sefe se kotsi tlasa maemo a ka hlalisang **pelaelo e utlwahalang** ya **rerang** ho sebedisa sebetsa se kotsi **bakeng sa morero oo e seng wa molao**, o tla ba le molato wa tlolo ya molao le ho fuwa faene kapa ho kwallwa tjhankaneng ka nako e sa feteng dilemo tse tharo.

Ke mabaka afe a netefatsang hore na e be motho o rera ho sebedisa sebetsa se kotsi ka morero o seng molaong?

Karolo ya 3 (2) e bontsha mabaka a latelang a tshwanetseng ho nahanelwa, empa ha a felle feela ho ona:

- » Sebaka le nako eo motho a fanwang ka yona
- » Boitshwara ba motho eo, ho kenyeletswa le ditshoso dife kapa dife kapa ho bontsha maikutlo a ho tshosa

- » Tsela eo sebetsa se tshwerweng ka yona kapa ho bontshwa
- » Hore na e be ho tshwara sebetsa seo ho ne ho amana le ho sebetsa ka dithethefatsi, mokga wa dinokwane kapa tlolo ya molao efe kapa efe e hlophisitsweng kapa tshebetso efe kapa efe e nngwe ya tlolo ya molao
- » Mabaka afe kapa afe a mang, ho kenyeletswa le tlhaloso efe kapa efe eo motho eo a ka ratang ho fana ka yona mabapi le ho tshwara ha hae sebetsa sena. Ho hopolwe hore motho a ke ke a qobellwa hore a fane ka tlhaloso, e tshwanetse ho etswa ka boithaopo.

Na ke ditshebetso dife tseo e seng tlolo ya Molao wa Dibetsa tse Kotsi, wa 2013 (Molao wa Nomoro ya 15 wa 2013)?

Ho ya ka karolo ya 2 ya Molao, (ba)motho a ke ke a tshwarwa kapa a qoswa haeba a fumanwa a tshware dintho tse kotsi tlasa maemo a latelang:

- » Tshebetso efe kapa efe e molaong ya bahiruwa
- » Nakong ya ho nka karolo ditshebetsong dife kapa dife tsa bodumedi, dipapadi tse molaong, boikgatholong kapa boithabisong